

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-12-06

Diarienummer 2024-10777

Handläggare

Elin Lundin

Telefon: 031-368 37 66

E-post: elin.lundin@miljo.goteborg.se

Rapport 2024:14 Låsningar och lösningar – uppföljning av Göteborgs Stads systematiska miljöarbete 2024

Förslag till beslut

1. Miljö- och klimatnämnden godkänner Rapport 2024:14 Låsningar och lösningar -
uppföljning av Göteborgs Stads systematiska miljöarbete 2024.
2. Miljö- och klimatnämnden skickar Rapport 2024:14 Låsningar och lösningar -
uppföljning av Göteborgs Stads systematiska miljöarbete 2024 för kännedom till
samtliga nämnder och styrelser.

Sammanfattning

För att nå målen i Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021–2030¹ ska stadens förvaltningar och bolag bedriva ett systematiskt miljöarbete, enligt Göteborgs Stads anvisning för systematisk miljöledning². Miljöförvaltningen genomför regelbundet stödjande miljörevisioner hos stadens förvaltningar och bolag och redovisar årligen en uppföljning som beskriver nuläget i stadens förvaltningars och bolags systematiska miljöarbete.

Årets uppföljning redovisas i rapporten Låsningar och lösningar – uppföljning av Göteborgs Stads systematiska miljöarbete 2024. Den visar att implementeringen av systematiskt miljöarbete i stadens förvaltningar och bolag går framåt. I år bedöms 55 procent ha ett systematiskt miljöarbete enligt Göteborgs Stads anvisning för systematisk miljöledning, vilket är en ökning från 2023 års 35 procent. Rapporten analyserar även utmaningar och möjligheter som har uppmärksammats under miljörevisionerna. Tyngdpunkten ligger på tre områden som bedöms ha stor vikt för att stadens systematiska miljöarbete ska fortsätta utvecklas och ge önskad effekt: Ledarskap för omställning, Låsningar i framdriften och Ordinarie styrning som verktyg för framdrift.

Kopplat till ovanstående områden finns i rapporten rekommendationer för fortsatt arbete som sammanfattat trycker på vikten av att:

- Nämnder och styrelser aktivt och systematiskt följer framdriften i miljöarbetet.
- Miljöfrågorna har en organisatorisk hemvist på högsta strategiska nivå och att där finns relevant kompetens för att hantera dem.

¹ [Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021–2030](#)

² [Göteborgs Stads anvisning för systematisk miljöledning \(goteborg.se\)](#)

- Hinder och målkonflikter inom miljöarbetet lyfts till nämnder och styrelser och, när det är relevant, till strategisamordnare.
- Förvaltningar och bolags uppföljning av miljöarbetet är tydlig och transparant genom alla nivåer i verksamheten.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Implementering av ett systematiskt miljöarbete kräver på kort sikt att extra resurser avsätts hos förvaltningar och bolag.

Genom ett systematiskt miljöarbete får förvaltningar och bolag samt staden som helhet bättre kunskap om sin miljöpåverkan. Det förbättrar möjligheterna att använda resurser där de ger störst nytta.

Bedömning ur ekologisk dimension

Bedömningen ur ekologisk dimension utvecklas under rubriken förvaltningens bedömning.

Bedömning ur social dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bilaga

1. Rapport 2024:14 Läsningar och lösningar – uppföljning av Göteborgs Stads systematiska miljöarbete 2024

Ärendet

Miljöförvaltningen genomför regelbundet stödjande miljörevisioner hos stadens förvaltningar och bolag och redovisar årligen en uppföljning som beskriver nuläget i stadens förvaltningars och bolags systematiska miljöarbete. I bifogad rapport, se bilaga 1, redovisas och analyseras resultaten från årets stödjande miljörevisioner. Miljö- och klimatnämnden ombeds godkänna rapporten och skicka den för kännedom till samtliga nämnder och styrelser.

Beskrivning av ärendet

Göteborg Stad har sedan 2020 en anvisning för systematisk miljöledning (härefter kallad anvisningen) antagen av kommunfullmäktige. Det systematiska miljöarbetet ska integreras i stadens ordinarie planering och uppföljning och är ett arbetssätt för att staden ska nå målen i Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021–2030.

Ett systematiskt miljöarbete innebär att förvaltningar och bolag ska kartlägga och bedöma sin miljöpåverkan. Alla ska dessutom identifiera vilka mål i miljö- och klimatprogrammet de behöver bidra till och på vilket sätt. Därefter ska de fastställa egna miljömål samt planera och genomföra åtgärder för att nå dem. Alla ska följa upp sitt miljöarbete för att sedan utveckla och förbättra det.

Miljö- och klimatnämnden ska genom miljöförvaltningen stödja, driva och analysera efterlevnad av stadens systematiska miljöarbete samt stödja kommunstyrelsen i att säkerställa systemets effektivitet. Miljö- och klimatnämnden ska tillhandahålla stöd, vägledning, utbildning och stödjande miljörevisioner.

Stödjande miljörevisioner

Miljöförvaltningen genomför regelbundet miljörevisioner hos stadens förvaltningar och bolag med syfte att stödja dem i det systematiska miljöarbetet. Miljörevisionerna gjordes 2024 för fjärde året i rad.

Miljörevisionerna 2024 omfattade:

- Underlag från respektive förvaltning och bolag i form av enkätsvar, verksamhetsplan/affärsplan, årsrapport med mera
- Verksamhetsbesök under perioden maj till juni samt september till oktober 2024 med samtal med representanter från ledningen samt med andra nyckelroller inom verksamhetens miljöarbete
- Återkopplingsrapport till respektive förvaltning och bolag med miljöförvaltningens bedömning, eventuellt noterade avvikelser och förslag på förbättringar. De som har fått avvikelser ska redovisa till miljöförvaltningen hur dessa kommer att omhändertas.

Inriktning på årets miljörevisioner var: resurser och kompetens för miljöarbetet, hur det systematiska miljöarbetet är integrerat i ordinarie planering och uppföljning samt hur målen och delmålen i miljö- och klimatprogrammet omhändertas i verksamheternas systematiska miljöarbete.

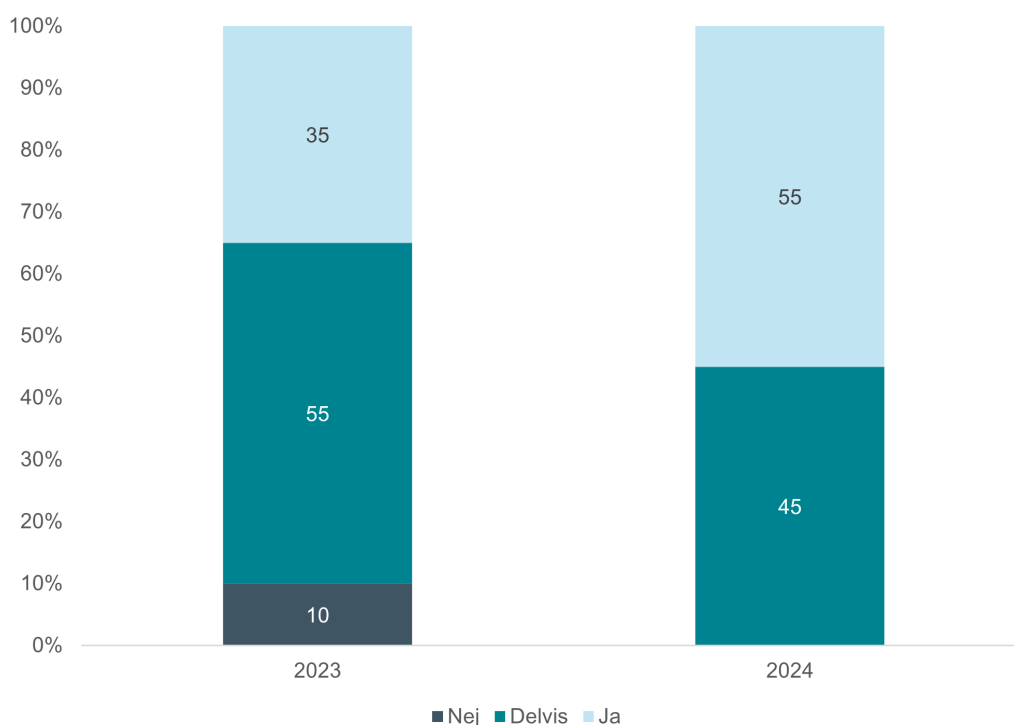
Miljörevisionerna har från och med september också inkluderat några frågor om kemikaliehantering, eftersom miljöförvaltningen fick i uppdrag av miljö- och klimatsnämnden att i kommande miljörevisioner stärka stadens direkta och indirekta roll i arbetet mot skadliga kemikalier i augusti 2024.

Förvaltningens bedömning

I 2024 års uppföljningsrapport redovisas och analyseras resultaten från årets stödjande miljörevisioner. En skillnad jämfört med tidigare år, är att tyngdpunkten ligger på kvalitativ analys och baseras på helhetsintryck från miljörevisionerna.

Förflyttning sedan 2023

De samlade resultaten från årets miljörevisioner visar att stadens verksamheter har tagit kliv framåt sedan förra året. Nu bedöms 55 procent ha ett systematiskt miljöarbete, jämfört med 35 procent 2023, se figur 1.

Figur 1 visar andelen förvaltningar och bolag som bedöms ha ett systematiskt miljöarbete (ja/delvis/nej) åren 2023 och 2024. Procentsatserna har avrundats till femtal.

I Fel! Hittar inte referenskälla. presenteras bedömningen av respektive förvaltnings och bolags systematiska miljöarbete. Här delas förvaltningar och bolag in i grupper med verksamhet av liknande karaktär.

Grupp	Verksamhet	2023	2024
Bostäder	Bostadsbolaget	Ja	Ja
	Egnahemsbolaget	Delvis	Ja
	Familjebostäder	Delvis	Ja
	Framtiden Byggutveckling	Delvis	Ja
	Förvaltnings AB Framtiden	Delvis	Ja
	Gårdstensbostäder	Delvis	Delvis
	GöteborgsLokaler	Ja	Ja
	Poseidon	Delvis	Ja
	Störningsjouren	Delvis	Delvis
Utbildning	Arbetsmarknad och vuxenutbildningsförvaltningen	Nej	Delvis
	Förskoleförvaltningen	Delvis	Delvis
	Grundskoleförvaltningen	Delvis	Delvis
	Utbildningsförvaltningen	Delvis	Delvis
Samhällsplanering och fastigheter	Exploateringsförvaltningen	Nej	Delvis
	Göteborgs Spårvägar	Delvis	Delvis
	Göteborgs Stads Parkering	Ja	Ja
	Higab	Ja	Ja
	Idrotts- och föreningsförvaltningen	Ja	Ja
	Stadsbyggnadsförvaltningen	Nej	Delvis
	Stadsfastighetsförvaltningen	Ja	Ja
	Stadsmiljöförvaltningen	Delvis	Delvis
	Älvstranden Utveckling	Delvis	Delvis
Turism, kultur och evenemang	Got Event	Ja	Ja
	Göteborg & Co	Delvis	Ja
	Göteborgs Stadsteater	Delvis	Delvis
	Kulturförvaltningen	Delvis	Delvis
	Liseberg	Ja	Ja
Vård & omsorg	Förvaltningen för funktionsstöd	Delvis	Delvis
	Socialförvaltningen Centrum	Delvis	Ja
	Socialförvaltningen Hisingen	Delvis	Ja
	Socialförvaltningen Nordost	Delvis	Ja
	Socialförvaltningen Sydväst	Delvis	Delvis
	Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen	Delvis	Delvis
Stöd, samordning och näringsliv	Business Region Göteborg	Ja	Ja
	Demokrati & Medborgarservice	Delvis	Delvis
	Göteborgs Stads Leasing	Ja	Delvis
	Inköp och upphandling	Ja	Ja
	Intraservice	Ja	Ja
	Miljöförvaltningen	Ja	Ja
	Stadshus AB	Delvis	Ja
	Stadsledningskontoret	Delvis	Ja
Tekniska förvaltningar och bolag	Grefab	Delvis	Delvis
	Gryaab	Ja	Ja
	Göteborg Energi	Ja	Ja
	Göteborgs Hamn	Ja	Ja
	Kretslopp och Vatten	Ja	Ja
	Renova	Ja	Ja
Övriga förvaltningar och bolag	Boplatz Göteborg	Ja	Ja
	Försäkrings AB Göta Lejon	Delvis	Delvis
	Regionarkivet	Nej	Delvis
	Valkansliet	Delvis	Delvis

Figur 2 visar vilka förvaltningar och bolag som bedömts ha ett systematiskt miljöarbete (ja, delvis eller nej år 2023 och 2024, enligt anvisningen för systematisk miljöledning.

Flera verksamheter har gått från bedömningen ”har delvis ett systematiskt miljöarbete” till bedömningen ”har ett systematiskt miljöarbete”, bland annat fyra av fem bolag inom Framtidenkoncernen samt fyra av fem socialförvaltningar. Ett antal verksamheter ligger kvar på bedömningen ”delvis”, men har trots det gjort en förflyttning inom den

bedömningen, och ligger nu närmare att ha ett implementerat systematiskt miljöarbete. Inga verksamheter bedöms i år helt sakna ett systematiskt miljöarbete.

Utmaningar och möjligheter som har uppmärksammats under miljörevisionerna har analyserats och redovisas i rapporten under tre rubriker. De tre rubrikerna beskriver områden som bedöms ha stor vikt för att stadens systematiska miljöarbete ska fortsätta utvecklas och ge önskad effekt:

- Ledarskap för omställning
- Låsningar i framdriften
- Ordinarie styrning som verktyg för framdrift

En viktig väg framåt är att nämnder och styrelser aktivt och systematiskt följer framdriften i miljöarbetet samt att de involveras mer för att hantera de låsningar som inte kan lösas med verksamheternas vanliga medel. Det är också viktigt att miljöfrågorna har en organisatorisk hemvist på högsta strategiska nivå och att där finns relevant kompetens för att hantera dem. Samtidigt behöver ansvar och mandat skjutas ut i hela organisationen via linjeansvaret så att det inte fastnar hos enskilda roller. En annan viktig väg framåt är att följa upp miljöarbetet i till exempel årsrapporter. Uppföljningen bör vara tydlig och transparent för att ge politiken rätt bild av nuläge och förutsättningar.

Kopplat till vägarna framåt finns i rapporten rekommendationer för fortsatt arbete. Rekommendationerna riktar sig till nämnder och styrelser, stadsledningskontoretsamt till förvaltningar och bolag.

Maria Jacobsson

Marcus Jahnke

Direktör

Avdelningschef